

VÁRI VINCE

A RENDŐRSÉG HATÉKONYSÁGÁNAK MÉRÉSE AZ EGYESÜLT KIRÁLYSÁGBAN – A HAZAI ADAPTÁCIÓ OPCIÓI

1. Bevezető

Az Egyesült Királyság rendelkezik Európában a rendőrség teljesítmény és hatékonyságmérése tekintetében a legkomolyabb tudományos irodalommal, továbbá kutatásméleti bázissal. Ráadásul a kutatási eredmények a gyakorlatban viszonylag gyorsan egy két éves időtávlatban hasznosulnak és beépítésre is kerülnek, mindennek köszönhetően a legfejlettebb rendszerként azonosíthatjuk. Az eredményesség (effectivness), hatékonyság (efficiency) és a legitim működés (legitimacy) mindhárom szegmensét öleli át ez a hatékonyságmérési módszer. A rendőrség teljesítményértékelési mutatói a társadalom számára nyitottak, minthogy egy minden adatra kiterjedő transzparens internetes linken bárki számára hozzáférhető.¹ Ez messzemenőig biztosítja a rendőrség működéséhez szükséges állampolgári bizalom legfőbb forrását jelentő átláthatóság és civil kontroll elvét. Az értékelési rendszer lényegét tekintve három egyenrangú pilléren áll. Az első az eredményességet megtestesítő adatok köre, ami a rendőrség működésével összefüggésben keletkező nagyrészt kvantitatív statisztikai adatból képződik, többségében a lakosságszámra, de szigorúan a rendőri egységekre vetítve. Ez azonban nemcsak kitermelt „outcome” számokra, hanem szolgáltatásközpontú bűnmegelőzési tevékenységgel összefüggő adatokra is épít. A második pillér a pénzügyi hatékonyság képezi, vagyis mennyibe kerülnek a rendőri szolgáltatások a lakosoknak, így költség tekintetében mennyire hatékony a helyi rendőri egység. A harmadik a legitimitás, amely fogalmilag lefedi a lakossági bizalmát, elégedettségét és ennek forrását jelentő társadalmi egyenlőség elvének érvényesülését a rendőri tevékenység során. E három pillér alapján összehasonlítható módon négyfokozatú skálán kerül értékelésre minden helyi rendőri szerv teljesítménye. A tanulmány szűkös kerete miatt csak az utóbbi legitimitás pillér rövid bemutatására vállalkozom.

2. A legitimitás (legitimacy) mérése az Egyesült Királyságban és Walesben

Az Egyesült Királyság rendőrsége a transzparens teljesítményadatai részévé teszi a legitim működést és deklarálja, hogy a méltányos és tisztességes bánásmód központi eleme a teljes rendőri gárdának, ebből a célból a nyilvánosság és a független tanácsadók, vagyis a civil részvétel fejlesztése mellett tör lándzsát.² Ezen felül kommunikációs visszajelző csatornákat biztosít, továbbá szoros együttműködést tesz lehetővé, elsősorban a hatalommal való visszaélést és a korrupció elkerülését szolgáló módon. Folyamatosan monitorozza a vezetői és beosztotti szinteket, annak érdekében, hogy a tisztességes és méltányos

¹ <http://www.justiceinspectorates.gov.uk/hmic/> (Letöltés ideje: 2017.03.17.)

² <http://www.justiceinspectorates.gov.uk/hmic/publications/peel-police-legitimacy-2016/> (Letöltés ideje: 2017.03.17.)

eljárásokat sértő szervezeti kulturális elemeket feltérképezze és kiszűrje, sokrétű tanácsadó és tájékoztató lehetőséget biztosít az állampolgári vélemények begyűjtéséhez és értékeléséhez. Elismerik és alkalmazzák azt a köztudomású tudományos ténytet, hogy az egyes eljárásokban és az intézkedésben nagyobb mértékben érvényesített tisztességes és méltányos bánásmód komoly hatással van a bűncselekmények felderítési és a megelőzési hatékonyságára.³ Annak kérdése, hogy mi tekinthető etikus eljárásnak az Egyesült Királyság etikai kódexe határozza meg.⁴ Sajnos a közvélemény kutatások és a felmérések azt mutatják, hogy a fekete, ázsiai és a kisebbségek szerint a rendőrség egyre jobban nem bánik egyenlően az emberekkel.⁵

Legitimitás számokban:

- etnikai diverzitás százalékos arányban országos bontásban a hivatásos állományúak és a teljes dolgozó létszámra vetítve,⁶
- állampolgári panaszok száma 1000 dolgozó/12 hónap, külön bontva a hivatásosok és a többi rendőrségen dolgozóra vetítve,
- a rendőrségen dolgozókat ért munkahelyi sérelmek, problémák száma, amelyekben eljárások indulnak, vagy kivizsgálásra kerültek: 1000 dolgozó/12 hónap,
- áldozati elégedettség mutató az eljárásokkal kapcsolatban, mindez rendőri egységek szerinti bontásban.

A panaszokra állampolgári, ügyféli részről kerülhet sor vagy az ellenőrzési szerv kezdeményezésére derülhet fény. Mindezekre az alábbi indokok szolgáltathatnak alapot:

- Udvariatlan, intoleráns viselkedés,
- Sértő, bántó agresszív fellépés,
- Szexuális zaklatás,
- Közlekedési szabálytalanság,
- Korrupciós jellegű megnyilvánulás,
- A tisztességes és a pártatlan eljárás hiánya,
- Diszkriminatív viselkedés,
- A bizonyítékokkal kapcsolatos törvénytelen ségek, visszaélések⁷,
- Tulajdon használatával való visszaélés,
- Súlyos nem szexuális jellegű támadás,
- Szexuális támadás,
- Jogellenes fogvatartásra irányuló panaszok,
- Tájékoztatási kötelezettség elmulasztása miatt sérelmek.

³ Andy Myhill and Paul Quinton: It's a fair cop? Police legitimacy, public cooperation, and crime reduction., National Policing Improvement Agency, September 2011. Available at: http://whatworks.college.police.uk/Research/Documents/Fair_Cop_Briefing_Note.pdf (Letöltés ideje: 2017.06.20.)

⁴ Code of Ethics: A Code of Practice for the Principles and Standards of Professional Behaviour for the Policing Profession of England and Wales, College of Policing, July 2014. Available at: www.college.police.uk/What-we-do/Ethics/Documents/Code_of_Ethics.pdf (Letöltés ideje: 2017.06.12.)

⁵ Crime statistics, focus on public perceptions of crime and the police, and the personal well-being of victims, Office of National Statistics, March 2015, Available at: www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/crimeandjustice/compendium/crimestatisticsfocusonpublicperceptionsofcrimeandthepoliceandthepersonalwellbeingofvictims/2015-03-26/chapter1perceptionsofthepolice#overall-confidence-in-the-local-police-by-background-characteristics (Letöltés ideje: 2017.06.12.)

⁶ Ez az adat országos átlagban 2016-ban 6% volt.

⁷ Police and Criminal Evidence Act 1984

- Minden a fentiekől eltérő a rendőri szolgálat ellátása a során az állampolgárok részéről a rendőri intézkedésekkel vagy azok elmulasztásával kapcsolatos panaszok.

A panaszokat rendőri egységek szerinti bontásban 1000 rendőr/12 hónapban jelenítik meg.⁸ 2016-ban a panaszok tekintetében 13 olyan rendőri szerv esetében végeztek kísérleti programot, ahol legalább 3 vagy több szempontban nem felelt meg a kritériumoknak.⁹ A legitimitás adatait lakossági felmérés,¹⁰ és független szervezetek biztosítják. Minden rendőri egységhez kapcsolódnak független tanácsadó szervezetek, akik bármikor be nem jelentett módon tehetnek látogatást a rendőrségi fogdáknak és előállító helyiségekben és megvizsgálhatják a fogvatartás körülményeit, és beszélhetnek a fogvatartottak és az eljárás alá vont személyekkel. Erről éves jelentés készül, ami szintén részét képezi a területnek.

Az Egyesült Királyság rendőrségének hatékonysági modelljében kulcsterület a rendőri munka támogatása és a teljesítménymotiváció növelése. Az állomány döntéshozatali folyamatokba bevonása, ahol nyitott fülekre és meghallgatásra kerülnek az aggályaik, miközben átláthatóvá válik, hogy vezetők miért jutottak bizonyos döntésekre, kétségtelenül pozitívan hat saját munkájuk korrekt és tisztességes végzésére.¹¹ A szervezeti igazságosság kérdése tágabb kört ölel fel, mint az eljárási igazságosság, magába foglalja disztribúció igazságosságát, vagyis annak érzetét, hogy a forrásokat, a munkaerőt, az anyagi és szellemi dotáció mennyire tisztességesen kerül elosztásra a szervezeten belül. Az eljárási igazság az előbb említett részvétel mellett magába foglalja a döntésekről való értesülést és a vezetők beosztottak való tisztességes és emberséges bánásmódját. A kettő közül a környezet felé irányuló viselkedésmódra történő hatás oldaláról inkább az eljárási igazságosságot tartják erősebb tényezőnek.¹²

Az így képzett eredmények tekintetében a – 43 rendőri egység közül 2016-ban egyedül kiváló értéket produkáló – durhami rendőrségen végzett oxfordi kutatás meggyőző érvül szolgált a szervezeti igazságosság jelentőségére. Ami lényegileg felöleli a közép és a felső vezetők eljárási igazságosságát (beosztottak döntéshozatalba bevonása, információáramlás, bánásmód, vezetési stílus) illetve a már említett (disztribúció) vagyis az erőforrás elosztás igazságosságát, ami ugyancsak pozitív hatást gyakorol a szervezeti összetartozásra és a szociálisabb, kooperatívabb szervezeti attitűdre, a jellemző viselkedésmódokra, amelyek kihatnak a beosztottak munkakultúrájára.¹³

⁸ Közel 450-es számmal 2016-ban Nottinghamshire volt a legrosszabb, míg a legjobb Merseyside közel 120 panasszal.

⁹ Best Use of Stop and Search revisits, HMIC, September 2016.

Available at: www.justiceinspectorates.gov.uk/hmic/publications/best-use-of-stop-and-search-revisits/ (Letöltés ideje: 2017.04.10.)

¹⁰ Csak 56 % mondta azt, hogy a rendőrség tisztességesen és egyenlően bánt az állampolgárokkal, 7 % szerint egyáltalán nem, 38 % szerint romlott ez a rendőri hozzáállás

¹¹ Fair cop 2: Organisational justice, behaviour and ethical policing, College of Policing, 2015, page 11.

Available at: http://whatworks.college.police.uk/Research/Documents/150317_Fair_cop%20_FINAL_REPORT.pdf (Letöltés ideje: 2017.05.15.)

¹² Greenberg, J.: Organizational justice: The dynamics of fairness in the workplace, in: Sheldon, Z. (szerk.) APA handbook of industrial and organizational psychology, vol. 3: Maintaining, expanding, and contracting the organization. Washington, DC: American Psychological Association. 2011

¹³ Bradford, B and Quinton, P.: Self-legitimacy, police culture and support for democratic policing in an English constabulary. British Journal of Criminology, 54: (6). 2014. 1,023-1,046. o.

Statisztikailag szignifikáns összefüggést azonosított egy a rendőrségnél végzett másik kutatás is a szervezeti igazságosság és a szervezet céljaival való azonosulás között, ami effektíve szintén kihat a szervezeti eredményességre:

- Azok a hivatásos rendőrök, akik szerint a szervezetük tisztességes velük, sokkal inkább azonosultak a szervezet egészének céljaival és elvárásaival.
- A szervezetben lévő tisztességtelen metódusok következetesen összefüggést mutattak a rendőrök cinikus magatartásával és az izolált, ellenséges szubkultúrájának kialakulásával.
- Azok a rendőrök, akik úgy érezték, hogy a közösség támogatását élvezik, jobban bíztak ugyancsak a saját szervezetükben.
- Azok a rendőrök, akik jobban bíztak saját szervezetükben jobban elismerték és támogatták az alkotmányos eljárásjogi garanciák betartását, továbbá a törvényesség érvényre juttatását, illetőleg az arányosság elvének betartását.¹⁴

A méltánytalanság és a szervezeti igazságosság hiánya a rendőrségen jelentős szervezeti kockázatot jelent. A kutatások eredményei arra utalnak, hogyha a beosztottak úgy érzik, hogy igazságtalanul bánnak velük, nagy valószínűség szerint kevésbé fognak késztetést érezni arra, hogy minőségi szolgáltatást nyújtsanak a lakosság felé. Egyre cinikusabbá válnak, és kevésbé lesznek elkötelezettek az etikus rendfenntartás irányába. Más munkahelyeken végzett kutatások is arra utalnak, hogy a gyenge szervezeti igazságosság előzékenyen hat a dolgozói megbetegedések mértékére és munkavállalói lopásokra. Biztosítani kell, hogy a vezetési gyakorlat tisztességes, befogadó és nyitott legyen, törekedni kell arra, hogy folyamatos monitorozással felszínre kerüljenek a szervezetet érintő anomáliák. Az etikus, legitim rendőri működés tehát szoros kontextusban van a szervezeti kultúrával, a belső eljárási igazságosság érvényesülésével. Ezeket lényegében „visszacsatolási hurkoknak” nevezzük, vagyis a proceduális igazság szervezeten belül nagyobb társadalmi támogatottságot hordoz, ellenben ez negatív vonatkozásban is megjelenhet visszahatva a szervezeti teljesítményre.

3. A „legitim rendőrség” modell, azaz a hatékonyság mérésének hazai opciója¹⁵¹⁶

A rendőrség hatékonyságának meghatározásánál az Egyesült Királysággal szemben négy pillért különböztetnek meg:

Eredményesség (1). A rendőrség eredményessége ebben a modellben az elvégzett eredményes rendőri igénybevétel, intézkedés, és felelősségre vonással zárult eljárások

¹⁴ Bradford – Quinton – Myhill – Porter: Why do 'the law' comply? Procedural justice, group identification and officer motivation in police organizations. *European Journal of Criminology* 11: 2013. 110-131. o.

¹⁵ Az adaptációs modell elsősorban arra az evidenciára támaszkodik, miszerint a rendőri munka minőségére és eredményességére a kriminálstatisztika adatai nem adnak érdemi választ. Többek között olyanokra sem, mint a bevetett eszközök hatékonysága, a költség hatékonyság vagy a latencia és a lakosság biztonságérzete. Lásd Prestel Victor: A rendőri munka értékelése. *Rendészeti Szemle* 2009/6. 10. o.

¹⁶ A rendőrség hatékonyságával kapcsolatosan számos kriminológiai empirikus tanulmány készült már eddig külföldön. A többségük zömében negatív korrelációt állapított meg a „több” rendőrségbe történő pénzbeli befektetés és a bűnözés csökkenése között, de az leszögezhető, hogy hatékonysági tényezőként mindenki számolt a társadalmi költségekkel. Lásd többek között: Eck, John E. – Maguire, Edward: Have changes in policing reduced violent crime? An assessment of the evidence. In: Blumstein, Alfred – Wallman, Joel (Eds.): *The Crime Drop in America*. Cambridge University Press, New York 2000.; Marvell, Thomas B. – Moody, Carlisle E.: Specification problems, police levels and crime rates. *Criminology*, 34:(4), 1996, 609–646. o.

számadatainak és az összes ilyen intézkedés, igénybevétel és eljárás hányadosa. Az eredményesség a rendőrségi igénybevételek, intézkedések és az eljárások kimenetelétől függően alakuló változó. A teljesítményt jelenleg korlátozott számú statisztikai adattal, de alapvetően az eredményes és az összes arányában mérjük. Ámbátor az eredményesség e számításánál az eredményes intézkedések és eljárások aránya a képletnek csak egy változóját képezi, és minden más jelentős szempontot, mint akár az azokra szánt költségfelhasználás ugyancsak figyelembe kell venni. Az eredményesség mutatója csak mindezek együttes értékelésével mutatható ki. Lényegét tekintve ez a mutató lesz, ami a statisztikai kimeneti adatként megjelenik és a hatóság által végzett időszakos tevékenységek eredményességéről tájékoztat. Az egyes rendőrségi feladatokhoz illeszkedő speciális indikátorok az eredményességnél külön górcső alá kerül.¹⁷

Hatékonyság (2). Ez a nyomozó hatóság kondíciójában és feltételrendszerében, illetve a feladatrendszerére fordított pénzben kifejezhető módon ölt testet. Ez leginkább a humán- és a technikai eszközök mennyiségi és minőségi viszonyait, illetve az eredményes eljárások és intézkedések költségfedezetét takarja lakosságszámhoz viszonyítva.

Legitimitás (3), ami a nyomozó hatóság teljesítményének közösségi elismerésében és elfogadottságában realizálódik. Ezt a rendőrség társadalmi beágyazottságában, integráns működésében, közösségi szemléletében és az eljárási igazságosság értékeinek elfogadásában érhetjük tetten. A rendőrség működési környezetéhez való igazítása, vagyis a szociodemográfiai, és a bűnözésföldrajzi változók értékelése és az adekvát erőforrás disztribúció ugyancsak a legitim működés garanciájának tekinthető. A rendszerszemlélet miatt a keletkező eredmény létrejötte éppolyan jelentős kérdés, mint a teljesítményben manifesztálódó objektív biztonság vagyis a statisztika mutatók. Minden esetben dominánsan a helyi bűnűldözésre vonatkozik, hisz az állampolgár csak erről képes empirikus tapasztalatok alapján hiteles véleményt formálni. Ahogy távolodunk az egyéntől és közvetlen környezetétől egészen a globális térig, úgy torzul az egyén értéktétele és lesz kiszolgáltatott ítéletalkotása a tömegtájékoztatásnak, és a bulvármédia hatásainak.¹⁸

Kiegészítő pillér (4): a bűnözésföldrajz. A bűnözési földrajz a hely–bűnözés korrelációk dinamikus feltérképezésére törekedve kívánja a bűnözést meghatározó környezeti és társadalmi indikátorok közrehatásainak szerepét kimutatni, ezzel mutatva rá a bűnözés változását jellemzően befolyásoló makrotényezőkre, és azok arányaira.¹⁹ Ebben a megközelítésben a rendőrség hatékonysága azon is lemérhető, hogy az eltérő szociokulturális, infrastruktúrális, és gazdasági adottságokkal rendelkező területi egységek bűnözési jellemzői alapján erőforrásait hogyan helyezi ki és hasznosítja helyben. Ehhez viszont a bűnözésföldrajz kutatásainak megállapításait is alapul venni. Mindenekelőtt az utóbbi évek hazai bűnözésföldrajzi kutatásainak figyelembevételével, azoknak a mérhető és megismerhető makrotényezőknek a kiválasztása lényeges, melyek szignifikáns korrelációt mutatnak a bűnözés és a terület viszonylatában. Ezzel rávilágítva, hogy vajon a helyi rendőrség munkáját könnyítő, átlagos vagy nehezítő makrotényezők determináló hatása érvényesül-e.

¹⁷ Vári Vince: Hatékony vagy eredményes a bűnűldözés. Magyar Rendészet 2014/1. 88. o.

¹⁸ Vári Vince: Rejtett bűnözés, rendőrségi statisztika – objektív és szubjektív biztonság. Magyar Rendészet 2016/1. 166. o.

¹⁹ Mátyás Szabolcs: A bűnözés területi különbségeinek földrajzi aspektusú vizsgálata. In: Más régió más rendőrség? – avagy a bűnözésföldrajz és a rendőri munka mérhetőségének nyitott kérdései című konferencia kiadványa. MRTT Bűnügyi Tagozat. Budapest, 2016. 12 o.

Az első három pillér jelentősége egyformán hangsúlyos, egyik „túlhangsúlyozása” sem szerencsés. Ugyanis az egyik változásának „erőltetése” hurokhatást keltve könnyen a másik pillér torzulásához és a tényleges hatékonyság fogalmának kibicsaklásához vezethet. Ennek számos indikátora lehet, gondolva itt például a latenciára, amelynek mértéke kitűnően szemlélteti az eredménycentrikus megközelítés és a legitimitás közötti eltérőséget, vagy a költségminimalizálás, ami az eredményesség statisztikai torzítását erősíti. A magas fokú latencia korrelál a hatóság helytelen reagálásával és működésével, és tételenen összefügg a szervezeti igazságosság hiányával. Ugyanígy jelzőrendszer a társadalmi önvédelmi szerveződések fokozódása, szintén az a magánbiztonsági szektor megerősödése, amely a javuló eredményesség, vagyis a „statisztikai hatékonyság” ellenére a legitim működés csökkenésére utal. A negyedik kiegészítő pillér az első három pillér eredményeinek fényében értékelendő, így önállóan, azonos súllyal a hatékonyság eredményébe nem értékelendő, azonban a számadatai jól magyarázhatják az eredményesség, hatékonyság és a legitim működés eredményeit. Összefüggései kitűnően rávilágítanak a társadalmi közeg jelentőségére, a bűnözéskontroll adataival való korrespondencia és korreláció magyarázhatja bizonyos rendőri stratégiák működését vagy működésképtelenségét.

4. A legitim működés pillére

A hatóság tisztességes, méltányos és elfogulatlan eljárására következtethetünk a statisztikai adatokból is, mint a hivatalos személyek elleni erőszak, illetve a megsértésük miatt indult eljárások, továbbá a rendőri erőszak alkalmazásával végződő intézkedések súlyozott – a kényszerítő eszköz súlyosságának függvényében – számaránya. A legitim módon való működés jutalma a rendőrség részére járó lakossági megbecsülés és bizalom. A bizalomra és az elfogadottságra következtethetünk a rendőrségi működés során keletkezett számadatokból is, többek között olyanokból, mint amilyen a rendőri intézkedésekkel, eljárásokkal szembeni panaszok aránya. Ahogy a korábban említett tanulmányokból kiderült a legitim működés szempontjából döntő jelentőségű a rendőrség saját szervezeti kultúrája, vagyis szervezeti igazságossága, mert ez szignifikáns összefüggést mutat a lakossággal szemben tanúsított igazságos és méltányos rendőri bánásmóddal. A legitimitásnak csatlakoznia kell, rendőri intézkedésekkel szemben támasztott klasszikusnak mondható jogszerűség – arányosság – szükségesség trióhoz. Csak az a rendőri intézkedés képes valóban hasznos társadalmi hatást kiváltani, amelyik a jogi érényeken túl a társadalom részéről is elfogadásra talál.²⁰

A legitim működési pillért determináló elemek:

1. A rendőri erőszak alkalmazásával végződő intézkedések súlyozott – az alkalmazott rendőri kényszerítő eszközök fokozatosságának arányában.
2. A rendőr által alkalmazott figyelmeztetések, helyszíni bírságok, feljelentések aránya az összes intézkedésre vetítve %-osan.
3. Rendőri intézkedésekkel, szabálysértési, közigazgatási hatósági eljárásokkal, nyomozásokkal kapcsolatos panaszok száma. A panaszokat rendőri egységek szerinti bontásban 1000 rendőr/12 hónapban jelenítik meg.

²⁰ Tihanyi Miklós: The Tools of the Police for the Improvement of the Citizens' Subjective Sense of Security in Hungary. *Hadtudományi Szemle*. 2. szám. 2017. 286-287 o.

4. Szervezeti igazságosság keretén belül: panaszok, munkajogi peres eljárások, közvéleménykutatás az állomány körében a szervezeten belüli elosztási rend (munka, források, beosztások) tisztességével, egyenlőségének elvének teljesülésével és az előmeneteli rendszer kiszámíthatóságával kapcsolatban.
5. Szolgálati panaszok és a megindult eljárások száma/1000 munkahely 12 hónap alatt.
6. Rövidebb és hosszabb betegségi ráta %-osan az állomány teljes létszámához mérten.
7. A fluktuációs ráta %-osan szolgálati években történő kitekintéssel, beleértve a már beadott áthelyezési, vezénylési kérelmeket is 12 hónap átlagában.
8. A vezetői és az egyes beosztotti beosztásokban eltöltött évek/hónapok átlagos száma az adott kapitányságon, főkapitányságon 12 hónap átlagában.
9. Az eltérő státuszon kinevezésre váró magasabb végzettséggel rendelkezők %-os aránya.
10. A pénzben meg nem váltott túlórák %-os aránya.

A 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet alapján a rendőr a következő kényszerítő eszközöket alkalmazhatja intézkedése során: testi kényszers, bilincset, vegyi eszközt, elektromos sokkoló eszközt, rendőrbotot, kardlapot, illetve szolgálati kutyát, lőfegyvert, útzár, csapaterő és a tömegoszlatás. A kényszerítő eszközök alkalmazásának fokozatossága a következő:

- testi kényszer,
- bilincs, abban az esetben, ha alkalmazására a Szolgálati Szabályzat 41. § (1) a), b) és d) pontja alapján kerül sor,
- bár, a rendelet nem tesz különbséget a vegyi eszköz, elektromos sokkoló eszköz, rendőrbot, kardlap, valamint más eszköz alkalmazásának fokozatai között, mégis enyhébbnek a vegyi eszközt vesszük, közismertebb nevén a gázspray alkalmazását az ellenállás letörésére,
- rendőrbot,
- elektromos sokkoló,
- lőfegyverhasználat, ebbe beleértve a jogtalan támadás megakadályozása miatt leadott figyelmeztető lövést is.

Súlyozottságuk a felsorolás szerint növekszik egy-egy értékkel, így amíg a testi kényszer 1-es értékű, addig a lőfegyverhasználat már 6-os lesz.

5. Összefoglalás, következtetések

Alapvető konklúzióként leszögezhető, hogy a rendészeti tudomány és a rendőri szakma az Egyesült Királyságban nem elszigetelt rendszernek tekinti a másikat, hanem a gyakorlat és az elmélet egymásra hatva, egymással szimbiózisban szolgálja a közjót és a társadalom szélesebb érdekeit.²¹ A tanulmány célja elsődlegesen az volt, hogy a hatékonyságmérési metódus oldaláról szemléltesse a rendőrség működését kísérő társadalmi

²¹ Kitűnő gyakorlati példa erre az ún. Frankfurti modell. Itt a 90-es évek felfoghatatlan méretű nyíltszíni drogjelenségeire a rendőrség a multidiszciplináris tudományos adatokra, és a társadalmi szervek lehetőségeire támaszkodva reagált igencsak eredményesen. Lásd bővebben: Sivadó Máté: Új politikák a drogjelenség kezelésében, kitekintéssel az alkoholra. Belügyi Szemle 2015/5. 100. o.

---

hatásokat, amellyel a szakmai vezetés reális és valós idejű reflexióhoz juthat. Mindez alkalmassá teheti a szervezetet, hogy rapid módon reagálhasson a konkrét tevékenységeit kísérő negatív társadalmi visszacsatolásokra. A tanulmány keretében röviden ismertetésre került az Egyesült Királyság rendőrségének hatékonyságmérése, míg a legitimitás pillér kicsit részletesebben is, ami a teljes rendszerben azonos szerepet kap a tradicionális eredményességi indikátorok és a költségvetési hatékonyság mérése mellett. Ezt követően a legitim működés „elveinek” kibontásával egy komplex rendőrségi hatékonyságmérési módozat került felvázolásra, építve az angol kutatások tudományos megállapításaira.